

Učiteljski Tovariš

Stanovsko politiško glasilo UJU — Poverjeništvo Ljubljana.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Francišanska ulica 6/1. Rokopisov ne vracamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din, za inozemstvo 80 Din. Člani pov. UJU plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davek posebe. Pošt. ček. rač. 11.197. Telefon 3112.

Družba sv. Cirila in Metoda in naše šolstvo.

Tiho in mirno brez reklam, brez samohvale vrši Družba veliko nacionalno delo in nikoli ne pozabi na naše šole po onih krajih, kjer se je raznarodovalo naše ljudstvo po tujih, agresivno delujočih potujočevalnih družtvih. S svojo spretno roko posega zlasti v one kraje, kjer nam je bil neprijatelj odtujil po svojih šolah naše ljudstvo. To intenzivno delo rodi lepe sadove. Ljudstvo je začelo spregledavati, sovražni otrov popušča, mladina se vzgaja v nacionalni zavesti, utrjuje se misel pripadnosti in v srcih zapeljanih se vnema ogenj rodoljubja.

Družbino delo ne pozna politične pripadnosti, tuj ji je vsak narodni šovinizem, ona ne potuje, njeno geslo je: »Ohraniti narodu to, kar je in kar je bilo njegovega, počvrstiti nacionalno naše obmejne kraje, vrniti narodu to, kar mu je tujec ugrabil, zanesti plamteč ogenj pravega rodoljubja v najširše plasti naroda in dovesti narod potom prosvete na kar najvišjo stopnjo.«

Družba ne štedi s svojo darežljivostjo, ona nabavlja zlasti obmejni šolski mladini knjige, učila, samoučila, obleke, obdaruje jih za Miklavža in Božič, podpira revne šolske občine s prispevki in brezobrestnimi posojili, podpira v potrebi in sili zlasti ono obmejno, delavno učiteljstvo, ki je podpre nujno potrebno. Dalje podpira v zadnjem času tudi one svoje učitelje, ki so bili pregnani iz svojih mest. V vse te svrhe je izdala Družba po vojni že nad pol milijona dinarjev. Poleg tega pa je v prosvetne namene darovala za razne šolske knjižnice ogromno število knjig in izdaja za našo obmejno dečo v več tisoč izvodih koledarček »Kraljevič Marko«.

Za specifično šolske namene pa je izdala Družba v zadnjem deceniju nad 6.000.000 dinarjev.

Iz ravnokar omenjenega, ki pa ni izčrpno, spozna lahko naše učiteljstvo, da je Družba sv. Cirila in Metoda največja in edina prijateljica šole in učiteljstva.

Družba rada prizna, da razume po vsej čini naše učiteljstvo velik pomen družbinega dela in s posebno pohvalo moramo omeniti, da se naše C. M. podružnice povsod tam dobro gibljejo, kjer sodelujejo učitelji in učiteljice. V tem primeru bi lahko navedli mnogo slučajev, ki bi osvetlili gigantsko delo podrtvovalnih učiteljev in učiteljic. Vsem tem bodi javno priznanje in zahvala.

Ko se danes posebno poudarja delo učiteljstva izven šole, se nam zdi umestna pripomba, da ni nobeno delo za prosveto naroda hvaležnejše in učiteljskemu stanu bližje, kakor delo za cilje, ki jih ima Družba sv. Cirila in Metoda. Družba ne apelira na materialne žrtve učiteljstva, pač pa ga prosi za sodelovanje, za moralno in idejno pomoč. Po vojni je zaspalo mnogo podružnic, skušajte jih oživeti, da bodo s svojim delom pripomogle k večjemu razmahu družbinega udejstvovanja.

Družba sv. Cirila in Metoda je edina institucija v Sloveniji, ki stoji ob Vaši strani in hoče podpirati Vaše veliko kulturno delo med narodom.

Mnogim bode ta apel nedoumljiv, vendar treba je pomisliti, da imajo vsi narodi za negovanje nacionalne zavesti in svoj obstoj obrambna društva. Nemški narod, ki šteje nad 70.000.000 duš in živi kompaktno, neguje z največjo ljubeznijo kot zenico v svojem očesu, svoj Schulverein, ki pa mima samo defenzivnega namena, ampak zlasti ofenzivnega. Mi Slovenci pa imamo samo prosvetno obrambno družbo, ki se udejstvuje le defenzivno, da ohrani vsaj to, kar je last naroda.

Fr. Skulj.

MARIJA DOLENEC, Planina pri Rakeku:

Naše delo v dekliških krožkih.

Pet nas je na šoli. Ideja za izvenšolsko delo je dobila odmeva tudi med nami. Svet napreduje z vedno večjo naglico, naš preprosti narod pa zaostaja daleč za razvojem. Izpredvideli smo, da ni s prebivalstvom v naših vaseh prav nič boljše in da je tudi ono zares potrebno izobrazbe, najsi bo v gospodarskih, gospodinskih, zdravstvenih, npr. stvenih ali pa v intelektualnih straneh življenja.

Z izpremembo duševnega in gmotnega stanja našega ljudstva bi morali začeti pri mladini. Dosedaj pa ni med nami še ustanov, ki bi jo sistematično izobraževala. Kot najpreprostejše, najrazumljivejše in najprijaznejše so se nam pač zdele ideje, oblike in smeri, ki nam jih daje za par let naša organizacija glede izvenšolskega dela. Njene besede, pisane ali govorjene, so imele na nas precej velik vpliv. Tudi kritike ljudstva, da nimajo učitelji in učiteljice nič dela, da imajo preveč počitnic in da niso voljni, da bi kaj napravili tudi izven svojih službenih dolžnosti, so nas podžigale k delu. Ob takih sodbah nas je skoro malo sram. Ker ni po vaseh drugih stanov, ki bi mogli in hoteli ljudstvu kaj nuditi, smo se prepričali, da je res naša dolžnost in da je tudi v naši moči, da ganemo sebe in druge v dobro smer. Tako smo se odločili, da bomo začeli in da bomo upeljali na šoli vse one ustanove, ki bi v sedanjih razmerah edine mogle imeti uspehe po cilju in metodi, namreč: kmetijsko-nadaljevalno in gospodinsko-nadaljevalno šolo ter dekliški krožek.

Prva ovira, na katero smo zadeli, je bilo pomanjkanje potrebnih prostorov.

Saj še za šolski pouk nimamo dovolj sob. Svoje namere smo razodeli županu. Bil je z našimi načrti zadovoljen in nam je pomagal, da smo preuredili neko staro drvarnico v dvorano, ki nam bo služila za izvenšolsko delo, potem pa še za šolski oder.

Začeli smo. Najprej smo povabili starše

in jim pojasnili, kako da hočemo izobraževati njihove hčere in sinove. Sklicali smo tudi fante in dekleta in se z njimi domenili glede predavanj, dela in urnika. Za fante smo napravili kmetijsko-nadaljevalno šolo, za dekleta pa gospodinsko nadaljevalno šolo in dekliški krožek. Število za gospodinsko nadaljevalno šolo je bilo omejeno, v krožek pa bi se lahko vpisalo deklet, kolikor bi se jih hotelo. V gospodinsko nadaljevalno šolo je bilo sprejetih 12 deklet, za krožek so se oglasila vsa dekleta iz gospodinske šole, potem pa še druga, zlasti pa tista, ki bi bila rada sprejeta v gospodinsko šolo, ko se bo nanovo začela. Dekleta imajo namreč še največ veselja do kuhanja.

V kmetijsko-nadaljevalni šoli

se poučuje kmetijstvo in drugi koristni predmeti. Gospodinsko nadaljevalna šola se po vsebini razlikuje od dekliškega krožka. Gospodinska šola se vrši po gotovem načrtu, njen namen je izobrazba gospodinje, krožek pa ima namen, da bi dal dekletom splošno izobrazbo; da imajo dekleta večje veselje, se poučujejo tudi ročna dela. Krožek se vrši enkrat v tednu po štiri ure. Dekleta delajo ročna dela, vmes se čitajo sestavki iz lep slovja, potem je razgovor o zgodovini žene in o ženskem vprašanju, nato pa predavanja iz anatomije in splošnega zdravstva, o bakterijah, življenju rastlin in o drugih rečeh, ki so podlaga boljšemu razumevanju predmetov v gospodinski šoli. Gospodinje si v krožku svoje znanje izpopolnjujejo, drugim

dekletom pa predavanja razširjajo obzorje in jih pripravljajo za vstop v gospodinsko šolo. — Zelo so dekleta ganile recitacije Cankarjevih spominov iz »Mojega življenja«.

Pri vsem delu vpliva blagodejno, da

deluje vse učiteljstvo

in da se nihče ne odstranjuje. Med nami ni nasprotovanja, ne zavisti, ne očitkov, da ta ali oni »nič ne dela«, najmanj pa kake želje po oblasti in ukazovanju ali omalovaževanju. Tovarišice mi bodo z grenkostjo v srcu pridile, da ravno te lastnosti ubijajo v njih veselje do izvenšolskega dela ali ga vsaj ovirajo. Ker grenijo sožitje in delajo neprijeten vtis na občinstvo, se same obsojajo.

V začetku smo mislili, da je delo težko, utrudljivo in da smo ga komaj zmožni. Pa smo se poglobili vase in našli nedvigljene zaklade — zmožnosti — ki jih lahko obrnemo ljudem v prid. — Utrudi nas ne, ker smo si delo tako med seboj porazdelili, da se preveč ne črpamo. Preveč bi bilo vse za enega, če pa vsakdo nekaj naredi, se še pozna ne, ne na času, ne na utrujenosti. V vseh je dobra in blagodejna zavest, da živimo med seboj v lepem soglasju, da nam nihče ne more očitati brezdelja in brezbriznosti in da prostovoljno storimo več kot je naša dolžnost po paragrafu. Ko pa bomo gledali morebitne sadove svojega truda, bomo blagoslovljali misel skupnega izvenšolskega dela.

Tako je od strani učiteljstva vse v najlepšem redu. Z obiskom pa nismo zadovoljni. Pričakovali smo več odziva zlasti, ker je kraj precej velik.

Krožek obiskuje le 25 deklet,

dasi bi jih bilo lahko 50. Kje so vzroki temu nezanimanju? Kraj leži ob glavni cesti. Poleg kmetijskega prebivalstva so tudi drugi stanovci. Večina kmetijskega prebivalstva gozdari ali pa dela po parnih zagah. Malomeščanska civilizacija je že kolikor toliko vplivala tudi na dekleta, na njihovo mišljenje. Preveč vrednosti vidijo v zunanjih rečeh, preveliko nagnjenje do njih jim ubija smisel za duševne strani življenja. V kraju ni one domačnosti med dekleti, kot je po majhnih, pravih kmetijskih vaseh; dekleta ne občujejo med seboj nekako familiarno marveč so preveč vsaka zase. — Nemalo vplivajo tudi strankarska nasprotja, ki so razvita do strasti. Ljudske sile se črpajo v prevelikem zanimanju za strankarsko politične dogodke, v pregorečem in pristranskem presojanju delovanja strank, pa tudi v strankarskih praskah in sovražnostih. Da bi se vsa tovrstna pozornost obrnila rajše na izboljšanje duševne omike in gospodarstva! Resnici na ljubo moramo omeniti, da so bili v kraju tudi med učiteljstvom taki, ki so ljudstvo razdvajali.

Z nezmanjšanim veseljem pa smo pri svojem delu kljub temu, da nismo našli med dekleti onega odmeva, ki ga zasluži naša dobra volja. Upamo, da bomo premagali vse temne sile. — Sklenili smo, da bomo že pri šolski mladini vzbujali zanimanje za izobrazbo in delo, da je ne bomo z zastarelimi metodami odtujili šoli, ampak da jo bomo na lep način privedli do tega, da si bo sama želela tudi po šolski obveznosti stika z nami, in da bo sama zahtevala omike in znanja. Pa tudi s strankarstvom nočemo dajati ljudstvu kvarljivega zgleda. To je resnih ljudi nevredno.

Naše delo je pošteno in zasleduje le dobre cilje.

Nihče nam ne nasprotuje; upamo, da bomo s časom dosegli tudi več umevanja.

Lepo bi bilo, če bi na vseh šolah tako delali.

Koliko ugleda bi si pridobil učiteljski stan! Pozivam vse, ki imajo količkar dobre volje in notranjega bogastva, da nam sledijo. — Še enkrat pa poudarjam: delo pravilno razdeljeno ne izčrpa telesnih in duševnih moči, nasprotno daje človeku notranje zadovoljstvo; s tem pa, tudi odpade glavni razlog proti delu med narodom.

Splošne vesti.

IZPLAČILO MESEČNIH PREJEMKOV UČITELJSTVU LJUBLJANSKE OBLASTI.

Ker učiteljstvo ljubljanske oblasti ni prejelo mesečnih prejemkov za marec, je pov. UJU interveniralo na merodajnih mestih, kar je razvidno tudi v rubriki »Iz pov. UJU« v današnji številki lista.

»Slovenski Narod« z dne 5. marca pri naša v tej zadevi sledeče pojasnilo:

Knjigovodstvo velikega županstva je prejelo od 1. t. m. nešteto brzojavk podeželskih šolskih vodstev, kje tiči vzrok, da ni prejelo učiteljstvo 1. t. m. svojih plač. Na veliko županstvo so prihajale tudi deputacije tako, da so imeli mnogo posla samo z dajanjem informacij. Pod pritiskom vedno večjega povpraševanja se je prosvetni oddelek odločil, da pošlje tekom današnjega dne vsem tukajšnjim dnevnikom uradno obvestilo, v katerem razloži učiteljstvu, zakaj ni prejelo plač in kdaj je pričakovati, da jih bo prejelo.

V ljubljanski in mariborski oblasti je skupno 3900 učiteljev. Knjigovodstvo velikega županstva je zaprosilo za kredite za četrto tromesečje državnega proračuna že meseca januarja. Ministrstvo je odobrilo za obe oblasti le en del kredita tako, da je ostalo knjigovodstvo pred kočljivo nalogo, kako naj razdeli ta denar. Odločilo se je, da kaže plače učiteljstvu v mariborski oblasti, ker jih je manj kot v ljubljanski. Tako je učiteljstvo v mariborski oblasti prejelo plače pravočasno, v ljubljanski pa ne.

V ljubljanski oblasti je uslužbenih nad 2000 učiteljev in učiteljic. Ker morajo poravnati prvega v mesecu svoje obveznosti, je razumljivo, da je nastalo veliko razburjenje med njimi. Povpraševali so na finančni direkciji ter na knjigovodstvu, kdaj prejmejo plače, a nihče jim ni vedel dati pojasnila. Zvedeli so le, da je prosvetni oddelek velikega županstva interveniral v Beogradu, da se takoj odobri kredit še za ostalo učiteljstvo.

Danes dopoldne je knjigovodstvo k sreči prejelo obvestilo, da je ministrstvo v Beogradu otvorilo kredit ter da naj pripravi vse potrebno, da se plače učiteljstvu takoj izplačajo. Ker je knjigovodstvo imelo položnice že pred 1. marcem pripravljene, bo prejelo učiteljstvo v Ljubljani plače že tekom današnjega dne, ono na deželi pa jutri.

Kakor smo izvedeli na velikem županstvu, so zadnje tromesečje državnega proračuna vedno kakšne težkoče tako, da vedno preti nevarnost, da se plače ne bodo mogle izplačati. Druga leta in tudi lani je bilo tako. Šele v zadnjem trenutku je prispelo brzojavno obvestilo, da je kredit otvorjen. Obstoji bojazen, da se bodo enake težkoče pojavile tudi prihodnji mesec. Zato prosimo zlasti trgovce, naj upoštevajo te informacije ter naj v bodoče ne pritiskajo na učiteljstvo, naj poravna svoje zaostanke, misleč, da je že prejelo svoje plače.

Izjava prosvetnega šefa dr. Capudra.

V zadevi uradnega obvestila prosvetnega oddelka smo se obrnili pred zaključkom lista na prosvetnega šefa dr. Capudra, ki je izjavil, da so se pojavljale ovire pri izplač-

Mladinska Matica zaključi z 31. marcem termin za prijavo naročnikov. ★ Na poznejša naročila se ne bo ozirala!

LISTEK.

Značaj — temelj človeka.

Po znameniti knjigi The Scoutmaster (Voditeljčeta vodja izvidnikov), ki jo je pisal sir Robert Baden-Powell, posnemam sledeče važne sezname in stavke:

Narodove napake (Volksschäden.)

Prihodnji rod moramo obvarovati nekaterih že obstoječih napak (škod). V sledečem hočem navesti ljudske napake in pa protisredstva, ki jih uporabljamo v skavtizmu.

Prva skupina teh napak je: Brezverstvo, razuzdanost, neodgovornost, pomanjkanje domoljubja, sebičnost, pokvarjenost, pomanjkljiva obzirnost napram bližnjemu in krvoločnost. Vzrok teh napak je ravnodušnost napram višji vesti.

V drugo skupino napak prištevamo zločine sirovosti, blaznost, razsipnost in revščino. Njihov vzrok je pijanstvo.

Tretjo skupino tvorijo izživljenost, pohajkovanje in flirtanje, mizotno npr. stvenost, mišljenje in dejanja, nezakonska rojstva in spolne bolezni.

Vzrok teh narodovih napak nam je iskati v slabosti napram samemu sebi.

Izvir vseh teh napak je v pomanjkanju samovzgoje.

Neodgovornost in nevednost staršev pa povzročajo sledeče napake: Bolezen, umazanost, umrljivost otrok, duševno in telesno manjvrednost. Izvir teh pa je v pomanjkanju znanja o zdravstvu in telesu.

Prve tri skupine napak odpravimo z vzgojo značaja, protisredstvo zadnji skupini pa je vzgoja telesnega zdravja.

Izvidništvo se bori proti tem napakam s tem, da stremi za izpopolnitvijo šolske vzgoje in sistematičnim razvojem značaja potom dobre družbe, čustva, poštenja, samovzgoje, odgovornosti, iznajdljivosti, ročnosti in spretnosti, spoznavanja Boga s študijem prirode, sreče, uporabljanja vere v resničnem življenju, vadi pošteno igro, pomaga drugim in osebno služi javnosti.

Tekšno zdravje pa krepi izvidnik z vajami na prostem (ne samo prostimi vežbami), z odgovornostjo za lastni primerni telesni razvoj in s praktično uporabo nauka o zdravju.

Značaj.

»Narod ne uspeva toliko zaradi moči svoje armade in orožja, kakor na osnovi značajne sile svojih državljanov.«

»Za življenski uspeh moža je pomembnejši njegov značaj, kakor njegova učenost.«

Zato je značaj največjega pomena, tako za narod, kakor za posameznika. Znanost, t. j. čitanje, pisanje in računanje poučujejo v šoli; kje pa uče o važnejši lastnosti, t. j. značaju? Pravzaprav nikjer! Nimamo oficijelnega programa za izoblikovanje značaja otrok. Toda če zavisijo moževa prihodnost od njegovega značaja, bi ga morali vendar razvijati, predno stopi v življenje, t. j. v deški dobi, ko je še sprejemljiv. Značaj se ne da v dečka »ubiti«. Kal za to že tiči v njem, treba jo je le razviti in povečati. Toda na kakšen način?

Značaj je v splošnem samo posledica družbe in okolice. Vzemimo n. pr. dva deč-

ka, dvojčka, če hočete. Poučujta jih v šoli enako, a izven šole jih dajte v različne domove. Zaupajte enega dobri, vzpodbujajoči materi in pridružite ga snažnim in odkritosrčnim prijateljem, kjer bodo zaupali v dečkovo čast, da bo izpolnjeval življenske zaповedi. Drugega dečka pa pustite pohajkovati po nizkotnih zakotjih, v umazanem domu, med zapravljenimi, tatinskimi in nezadovoljnimi tovariši. Ali je verjetno, da bo do bil enak značaj, kakor njegov brat?

Tisoče dečkov izgubimo vsak dan na ta način, da jih pustimo postati neznačajne in tako neporabne postopake, ki so sebi v nadlogo ter grešniki in nevarnost naroda.

Mogli bi jih rešiti, če bi jim vsaj v dobi dojemljivosti mogli dati pravilno družbo. In tisoč so, ki jih sicer ne moremo postaviti na enako stopnjo (kajti postopake imamo v vseh družabnih krogih), ki pa bi postali boljši ljudje, koristnejši svoji domovini in zadovoljnejši s samim seboj, če bi jih mogli v pravi starosti prepričati, da bi razvijali svoj značaj.

(Konec prihodnjic.)

vanju plač v zadnjem tromesečju državnega proračuna še vsa leta. Ministrstvo je nakažalo le en del kredita tako, da knjigovodstvo še ne more izplačati plač vsemu učiteljstvu v ljubljanski oblasti. Zato bo knjigovodstvo še počakalo z nakazili. Stori se vsi potrebni koraki, da bo odobren še primanjkljaj, kar pa bo najbrže trajalo še nekaj dni. Uradnega obvestila prosvetni oddelek ne bo izdal.

ODTEGOVANJE STANARINE UČITELJSTVU.

Kakor je razvidno iz rubrike »Iz pov. UJU« je poverjeništvu interveniralo tudi v gorenji zadevi.

To posebej ugotavljamo z ozirom na notico v »Jutru« od srede in na dopis tovariša iz obmejne kraja, ki ga zaradi informativnosti ponatiskujemo:

Iz obmejne kraja nam piše šolski upravitelj: »S 1. marcem je bila učiteljstvu četrtič odtegnjena stanarina. Ta zadeva ima svojo zgodovino. Stanovanja so bila po čl. 39. uradniškega zakona že lansko zimo ocenjena vsemu učiteljstvu in tudi šolskim upraviteljem. Ker je to nasprotovalo veljavnim določbam, je ministrstvo prosvete z odlokom z dne 14. marca 1928, O. N. br. 17.641 odredilo, da se upraviteljem stanovanja ne ocenjuje. Kljub temu pa se je pričelo šolskim upraviteljem s 1. decembrom 1928 odtegovati po 300 Din mesečno na stanarini. Tako nam je bilo do sedaj odtegnjenih že po 1200 Din. Koliko znači pri današnjih prejemkih mesečnih 300 Din za družino, lahko pojmuje vsak. Kam pa vede prenatrpano odtegovanje, kaže primer učiteljice U. F. v D., ki že od lanskih počitnic nima več stanovanja v šoli, a računovodstvo ji je zaračunalo stanarino v naprej do konca marca 1929 ter pobralo znesek v štirih obrokih.

Z zaupanjem pričakujemo, da bo sedanja vlada uredila tudi pereče vprašanje učiteljske stanarine, ukinila nje odtegovanje, ki je glasom ministrskega odloka z dne 14. marca 1928 neosnovano, in povzročila vrnitev doslej odtegnjenih vsot. Naši organizaciji UJU bomo prav hvaležni, ako po svojih močeh pripomore h končni rešitvi te zadeve.

— **Potovanje na Dunaj.** Na dospelja vprašanja pojasnjujemo glede odhoda tole: Pisarna Putnika (vis-à-vis glavne kolodvo) je odprta tudi v nedeljo predpoldne (od 8.—12. ure). Zbirali se bomo v čakalnici za inozemske potnike, kjer se vrši tudi carinski pregled. — **Pedagoška centrala.**

— **Roditeljski sestanki se morajo prijaviti policiji.** Glede prijave roditeljskih sestankov, je izdalo ministrstvo sledeči odlok: Na vprašanje nekega prosvetnega oddelka, ali se smejo prirejati v šolah roditeljski sestanki brez prijave pristojni policijski oblasti, sporočamo, da se mora roditeljske sestanke prijaviti pristojni policijski oblasti s pripombo, da so sestanki v interesu šole in pouka in da jih kot take prosvetno ministrstvo nele odobrava, marveč tudi priporoča.

— **Sklad odseka kontraktualcev.** Na odsekov apel se je zbralo po društvi poverjeništvu v Ljubljani do konca februarja 3707 Din, od katerih se je do istega časa izdalo na podporah in posojilih 3024 Din. Odsek razpolaga le še s 683 Din, a je doslej pomagal le v najnujnejših potrebah, posebno brezposelnemu učiteljstvu. Vzlic vsem ponovnim prošnjam ni bilo mogoče dobiti izkazov učiteljskega, doslejšega iz Primorja, od sledečih društev: Brežiško-sevniško, krško, mariborsko (mesto in okolica), radovljiško in dolnjelendavsko. Iz drugih društev so se odzvali podporniki različni. Nekateri so poravnali po 5 Din mesečno za vse leto, začevši z novembrom 1928, drugi za 10 mesecev, drugi spet le za november in december. Poslednje prosimo, da se spet spomnijo svojih rojakov tudi za tekoče mesece, saj imajo še vsaj po eno položnico. Iz mnogih društev je žal doslej premalo odziva. Ne bi tega po udarjali, če ne bi poznali bede prizadetih. Tudi je mesečni prispevek tako nizek, da ga vsakdo zmore. Po poedinah društvih ugotavljamo sledeči uspeh te podporne akcije: V celjskem društvu je 9 učnih moči iz Primorja, za podporni sklad sta se odzvala le 2. V črnemeljškem: vseh 10, odzvali se 4. Gornjegrajsko 5, odzvali 3; kamniško: 10, odzvali 4; kočevsko: 12, odzvalo 7; konjiško: 7, odzval se nihče; šmarnsko-rogaško: 29, odzvalo 14 (všete je tudi kozjansko); kranjsko: 5, odzvali 3; laško: 9, odzvalo 7; svetolenarsko: 3, odzval nihče; logaško: 29, odzvalo 10; listijsko: 10, odzvalo 5; ljubljansko (mesto): 25, odzvalo 13; ljutomersko: 7, odzvalo 6; marenberško: 3, odzval 1; mežiško: 2, odzval 1; mursko-soboško: 9, odzvali 3; novo-meško: 9, odzvalo 7; ormoško: 4, odzvali 3; ptujsko: 19, odzvalo 6; savinjsko-vranksko: 1, odzval 1; slovenjegraško: 4, odzval 1; slovenjebistriško: 7, odzvali 4; šoštanjko: 4, odzval nihče; ljubljansko okoliško: 28, odzvalo 14. Ta pregled — če odštejemo redke izjeme — ni razveseljiv. Pogrešamo mnogo takih, o katerih smo pričakovali, da bodo brez odloga prišli na pomoč. Ni prav, da puščamo svoje ljudi same v stiski, ko jim ni hče ne pomaga. Upamo, da se tudi zamudniki še oglašijo in prosimo ponovno, da se čimprej spomnijo potrebnih in brezposelnih tovarišev. — **Odsek za kontraktualce.**

— **Ustanove vdovam in sirotam državnih nameščenov.** Hranilni in posojilni konzorcij javnih nameščenov in upokojencev v Ljubljani razpisuje za leto 1929, iz sklada Ivana Rostana 15 ustanov po 300 Din za najbednejše vdove in sirote po državnih nameščen-

cih. Prosilke naj prošnjam prilože od župniškega ali občinskega urada potrjeno dokazilo, da so res ubožne ali pa vsled bolezni in onemoglosti nesposobne za pridobivanje. Prošnje naj se pošljejo na upravni odbor konzorcija do 30. aprila 1929.

— **Vsa učiteljska društva opozarjamo na oklic poverjeništvu UJU v »Učit. Tovarišu« z dne 24. januarja t. l., štev. 24, ki v njem naznanja vsem učiteljskim društvom, da bo uprava z dnem 20. marca ustavila pošiljanje stanovskih listov vsem onim društvom, ki ne bodo imela polno vplačane članarine (inkluzivno februarja). Vsled tega prosimo one p. n. predstavnike in blagajnike, da nakažejo glavni blagajni pripadajoče zneske do določenega roka, ker bomo sicer primorani izvajati konsekvence. — Rado Grum, glavni blagajnik UJU.**

— **Knjige Slov. šolske Matice se v kratkem začno razpošiljati.** Zal, še vedno niso vsa društva pristopila, oziroma v nekaterih društvih le majhen del. Če je res koga za drževalo denarno vprašanje, zdaj, po izplačilu razlik je gotovo možnost pri vsakem dana. Gg. poverjenike prosimo, da zdaj po agitirajo. Morda bo marsikateri obžaloval svojo komodnost; knjige se namreč tiskajo v omejenem številu, in sicer: Pedagoškega zbornika in Doberskove knjige po 2500 izvodov, Valesovega Zivalstva pa 3000 izvodov. Ta zaloga bo gotovo kmalu pošla in pozneje ne bo mogoče dobiti knjig ne za mal in ne za velik denar. Dobro pa bi služile vsakomur. — **Tajnik.**

— **»Državoznanstvo« — pomožna knjiga za učitelje in urade.** G. dr. Fran Ogrin, vladni svetnik v Kamniku, sestavlja knjigo »Državoznanstvo«, ki naj nudi pregled obstoječe državne organizacije in zakonitih predpisov, in sicer z upoštevanjem današnjega pravnega stanja v državi in sedaj izdanih novih zakonov. Vsebina knjige je: Prvi del: Splošna državna ureditev. A. Pojem države in prava. B. Oblike državnega ustroja. C. Kaj in kolikera je oblast? Č. Državna uprava in samouprava. Drugi del: Državna ureditev kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

I. Zakonodaja. A. Današnje ustavno stanje. B. Izvršilni zakoni. C. Zakon o državljanstvu. D. Misli o bodoči državni ureditvi. II. Uprava. A. Državna uprava. B. Samouprava. a) Oblastna samouprava, b) Sreška samouprava; c) Okrajni zastopi; d) Občinska samouprava. C. Šolstvo. Č. Splošna ocena delovanja samouprave. III. Sodstvo, notarijat in odvetništvo. Tretji del: Kmetijstvo in kmetijska zakonodaja. A. Agrarna reforma. B. Pospeševanje kmetijstva. C. Lov. Č. Živinoreja. D. Gozdarstvo. E. Agrarne operacije. Četrti del: Razne zadeve, naprave in zakoni. I. Cerkev. II. Zdravstvo. III. Stavbe. IV. Javna dela. V. Trgovina, obrt in industrija. VI. Davki in davščine. VII. Delavstvo in zakonodaja. Dodatek: Seznam štajerskih in koroških deželnih zakonov. V knjigi bo našel mnogotere podatke vsak državljan, služila pa bo tudi uradom in učiteljem kot pripomoček pri pouku iz državoznanstva, ker se nimamo slovensko pisane knjige te vsebine. Knjiga bo obsegala 110 do 125 strani in bo stala 30 Din. Da ve avtor določiti naklado, naj mu vsi šolski upravitelji in interesi čimprej javijo, koliko izvodov želijo. Opozarjamo zlasti voditelje kmetijskih nadaljevalnih šol na to delo, ki jim bo gotovo dobro služilo pri pouku in tudi sicer kot informativna knjiga. Knjiga izide do konca tega meseca.

— **Učiteljsko društvo za kočevski okraj.** Soglasno je bil sprejet sklep, da plača vsak član v marcu poleg članarine še 5 Din za centralo v Beogradu, kot dolg na članarini in 5 Din za gospodarsko posredovalnico v Ljubljani.

— **Članstvu sreskega društva UJU za ljubljansko okolico (vzhodni in zahodni del).** Polletna članarina znaša 87 Din, plačljiva najenostavneje v mesečnih obrokih 5krat po 15 Din in 6. mesec po 12 Din. Vplačuje se na stare položnice! Stari dolžniki, podvizajte se, da ne bo neprijetnega izterjavanja! Po odobritvi pravil bosta imela oba dela društveno zborovanje (ponovni formalni ustanovni občni zbor), kar se bo zgodilo meseca aprila.

— **Maturanti(nje) iz leta 1921. na državnem moškem učiteljskem.** Čemu preziramo našo harmonijo na učiteljskem. Zganimo se tudi mi po vzoru starejših tovarišev! Predlagam sestanek za Binkošti na Gori Oljki. Prenočišča na razpolago. Javite mi takoj naslove, želje in predloge. Večina zmagala, kar bo objavljeno v časopisu. Tovariški pozdravi! Tone Kregar, šolski upravitelj pri Sv. Andrežu p. Velenje.

— **Stalež šolstva in učiteljstva v Sloveniji za ljubljansko in mariborsko oblast** je izšel in se dobiva samo pri Oblastni zalogi šolskih knjig in učil v Ljubljani. Cena 56 Din.

— **Bivšim in sedanjim članom učiteljskega društva za srez Dolnja Lendava!** Društveni odbor vas ponovno prosi, da poravnate do 15. marca 1929 ves vaš dolg na članarini. Ta naša prošnja naj bo zadnji opomin. Koliko ste že dolžni na članarini iz prejšnjih let, razvidite iz opominov, poslanih vam od tov. blagajnika. Posebno se oblaščajmo na tovariše in tovarišice, ki so zapustili naš srez ali ki so brez navedbe vzrokov ali kakršnegakoli obvestila na društveno tajništvo prenehali s plačilom članarine, ter mislijo, da prenehajo njihove plačilne obveznosti napram tovarišem in tovarišicam našega društva v trenutku, ko jim obrnejo iz tega ali onega vzroka svoj hrbet. Vsak iz-

„Pri nas je prijetno,“

pravi mlada gospa Mica. „Nikdar ne razburjam svojega moža z velikim pranjem in čiščenjem, vse to gre čisto mirno, ker RADION opere perilo sam v enem dopoldnevu.“

Varuje perilo!

Kmetsko nadaljevalno šolstvo.

— **Odsek za kmetsko nadaljevalno šolstvo** ima svoje redne poslovne ure vsak dan od 9. do 12. ure v prostorih poverjeništvu. Tov. Mencin je v tem času vsakomur na razpolago za vsakojaka pojasnila v zadevi tega šolstva.

— **Deputacija treh tovarišev pod vodstvom poverjeništvu** se je predstavila dne 5. marca g. velikemu županu ter mu tolmačila naše težnje glede kmetskega nadaljevalnega šolstva. Dobila je zagotovilo, da se bodo naše utemeljene želje uvaževale.

— **Referat o kmetskem nadaljevalnem šolstvu** na zborovanjih okrajnih učiteljskih društev mariborske oblasti. Komisar oblasti ne samouprave mariborske oblasti je pripravljen poslati referenta za kmetsko-nadaljevalno šolstvo na zborovanja učiteljskih društev, ki bi predaval o namenu, pomenu in ustroju kmetskega in gospodinjstva nadaljevalnega šolstva. Na ta način se bo moglo učiteljstvo bližje seznaniti s kmetsko-nadaljevalnim šolstvom, ki se v mariborski in ljubljanski oblasti v zadnjih letih prav ugodno razvija. Društva, ki želijo imeti takoj predavanje, naj to javijo komisariju mariborske oblasti vsaj 10 dni pred zborovanjem.

Pevski zbor UJU učiteljstva.

Tečaj se bo vršil v Glasbeni Matici. Začetek v nedeljo 17. marca ob 10. Urnik: nedelja ob 10.—12. in 15.—18., ponedeljek od 9.—12. in 15.—18. in torek od 8.—1. Prosimo točnosti. Note prinesite s seboj, ker nimamo rezerve. 18. marca bo koncert »Zveze pevskih zborov«.

Mariborski koncert bo definitivno 6. aprila. Tamošnji tovariši so nam zelo naklonjeni in bodo prevzeli vso skrb za časten uspeh. Hvala in čast jim! Tudi tovariši v Trbovljah nam pripravljajo pot za nastop naslednji dan 7. aprila t. l. Koncert na Raketu je določen na dan 4. maja t. l.

G. skladatelj Adamič je stopil v stik z merodajnimi glasbenimi krogi v Bolgariji, da nam ti omogočijo turnejo v svojo državo. Dajte vsak mesec gotov znesek v hranilnik za to potovanje...

Ponovno apeliramo na dobre prve tovariše učitelje: pridite k nam že ta tečaj!

Natančneje obvestimo pevce ob tečaju. Pozdravljeni do svidenja!

Odbor.

★ Zahtevajte bloke za nabiranje naročnikov Mladinske Matice! ★

Ure, zlatnine in srebrnine na obroke brez zvišanja cen pri urarju in juvelirju
M. JLGGERJEV SIN, Maribor
Gospodska ulica 15.

Zbirka za „Učiteljska domova“.

UČITELJSKI DOM V LJUBLJANI.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani je izročila 2923/40 Din kot 1/2 prispevek za prodane zvezke v korist Učit. domu. Zato »Svoji k svojim!«
Jugoslovanski Sokolski Savez v Ljubljani 500 Din kot »svoj hvaležen dar za dom učiteljstva, ki v mnogih primerih pozhrtvovalno vrši sokolsko delo«. Engelbert Gangl 100 Din, Rudolf Mencin 100 Din, Maro Bitenc 100 Din, Ivanka Cegnar 50 Din, Marija Trampuž 30 Din, vsi iz Ljubljane, Ana Erzín iz Semiča 50 Din, Ivana Rant, nadučit. vdova z Dobrove 50 Din, Fran in Danica Mercina iz Grahovega 200 Din, Slava Rogl iz Boštanj 200 Din, Iva Merhar iz Šmarja-Sap 100 Din, Matija Hiti iz Doba 200 Din, Leopoldina Rant z Dobrove 50 Din, Andrej Flajs iz Zelimelj 50 Din, Marija Sajovic iz Železnikov 25 Din, Dolores Ukovič iz Trebnjega 50 Din, Josip Rustja iz Artič 100 Din, Ana Gabrič iz Artič 30 Din, Pavla Dežman iz Komende 100 Din, Olga Modon iz Komende 25 Din, Adela Martinc iz Dobro polj 20 Din, pomožna šola v Ljubljani 250 Din darovali: Ivan Dimnik 100 Din, Josip Mihlič 50 Din, Anka Levčeva 20 Din, Angela Vodetova 20 Din, Mara Pirčeva 30 Din in Irena Janova 30 Din; Poldka Baidkova iz Vinice 200 Din, Zora Blinc iz Vinice 100 Din, Franja Svetlič, učiteljica vdova iz Šmartna v Tuhinju 40 Din, Miha Bregant iz Stožice 100 Din, Valentin Merlak iz Horjula 100 Din, učiteljstvo deške osnovne šole v Kranju 60 Din, Marija Auersperg iz Olševka 100 Din, Marija Selan in Urška Porenta iz Hrušice vsaka 100 Din, Amalija Kecelj iz Ljubljane 100 Din, Stanko Vrhovec iz Loga 110 Din, Ivo Trošt z Ježice 50 Din z opombo: v spomin na prijateljski razstavek 27. maja 1926 v gostilni g. Škerjanca v Mateni pod Krimom, kjer so se zadnja leta mojega učiteljstva tovariši pozhrtvovalno udeleževali meni nepozabnih četrtkov. Učiteljstvo na Viču 330 Din, in sicer: Štrukelj 20 Din, Gabrška 50 Din,

Golobova 10 Din, Jankovičeva 10 Din, Komarjeva 10 Din, Košakova 10 Din, Kunaverjeva 10 Din, Lampetova 100 Din, Mrakova 10 Din, Petelinova 10 Din, Premelčeva 10 Din, Priščič 50 Din, Stritofova, Toplikarjeva in Zavašnikova po 10 Din. Poleg tega je do spelo tudi več obveznic. Skupaj 6803 Din 40 p. Vsem darovalcem in darovalkam naj iskrenejša hvala! — Josip Kobal, blagajnik.

UČITELJSKI DOM V MARIBORU.

Izkaz prejemkov ja januar in februar 1929. Članarina: Murska Sobota, učiteljsko društvo 1200 Din; St. Ilj pod Turjakom, učiteljstvo 50 Din; Maribor, upokojeno učiteljstvo 390 Din (!); Gornjigrad, učiteljsko društvo 300 Din; Slov. Bistrica, učiteljsko društvo 608 Din; Marenberg, učiteljsko društvo 620 Din; Ljutomer, učiteljsko društvo 400 Din; Vekoslav in Eliza From, Spod. Kungota 40 Din; Ljud. in Antonija Musek, St. Vid. Ptuj 40 Din. — Darila: Ormož, učiteljsko društvo 250 Din; Rud. Horvat, učitelj v pok., Ljubljana 100 Din; Franc Rozman, nadučitelj v pok., St. Ilj pod Turjakom 1 obveznico 7% inv. pos. a 100 Din.

Ob prejemu razlik so darovali: šole: Ptujška gora 100 Din; Slivnica pri Mariboru 100 Din; Maribor, deška meščanska šola 190 Din; Vojnik, meščanska šola 300 Din; Središče 70 Din; Sv. Lenart v Slov. gorah 100 Din; Črenšovci 50 Din; Celje, deška osn. šola 317/76 Din, deklška osnovna šola 160 Din; Sv. Marko niže Ptuja 100 Din; Jarenina 100 Din; Sv. Pavel pri Preboldu 75 Din; Gornjilsko 212 Din. Razen tega: Jos. Šabati, nadučitelj v pok., Zg. Poljskava 100 Din; Jakob Stante, nadučit. v pok., Proseniško 50 Din. — Vsem darovalcem prav iskrena hvala! Razlike, množite se!

Gospodarska podjetja: Zemljevidi 8981 Din; grb 416 Din; »Prekmurske pravljice« 7468 Din; »Šola v nebesih« 9 Din. — M. Kožuh, blagajnik.

Mladinska Matica.

—mm Poverjenice in poverjeniki! Stopamo v zadnji mesec propagande za Mladinsko Matico. Pojdite v tej dobi s podvojeno energijo na delo, da pripravimo letos slovenski mladini prvovrsten dar! Slovensko učiteljstvo naj pokaže ne le slovenskemu ljudstvu, marveč vsej Jugoslaviji, kaj se da doseči z združenimi močmi tudi v malem narodu, če se izvrši organizacija disciplinirano do zadnje slovenske vasi. Pohvalna in navdušena priznanja od vseh strani so nam porok, da se je lotilo slovensko učiteljstvo z Mladinsko Matico perečega problema sistematiznega širjenja srčne in umske kulture naše mladine na pravi način in z zadostnimi silami. Prepričani smo, da se bodo po zaslugi slovenskega učiteljstva odprle Mladinski Matici sijajne perspektive za njeno bodočo nalogo. Naš program je dalekosežen in intenziven. Idealizem slovenskega učiteljstva nam je porok, da bomo tej nalogi kos v vsem njenem obsegu.

—mm Naročila na Mladinsko Matico prihajajo od vseh strani in z njimi rase naš optimizem. Šole, ki so stale lansko leto še ob strani, že tekmujejo med seboj. Tudi od lanskih poverjenikov nam prihajajo naročila v povečanem številu. Povsod porast, povsod gibanje.

»Lepo je življenje,«
vzklikne človek ne hote, ko vidi, kako rase impozantna stavba v organiziranem pozhrtvovalnem delu tisočev rok.

V treh mesecih bo romalo gotovo 80.000 knjig med slovensko mladino. Slovenska mladinska reklamovka je na pohodu. To bo največji kulturni trijumf slovenskega učiteljstva ob šestdesetletnici šolske obveznosti in učiteljskega stanu v Sloveniji.

—mm 31. marca poteče rok za priglasjanje naročnikov Mladinske Matice. Poverjenike prosimo, da se tega roka striktno drže. — Naročniki dobe izkaznice, »naročilnice« iz blokov je poslati Mladinski Matici, kuponi naj pa se obdrže v svrhu kontrole in evidence na šolah.

—mm Tudi vsa nakazila naj se izvrše do tega roka. Na naročilnice brez nakazanih vplačil se ne bomo mogli ozirati. — Če hočemo knjige razposlati že koncem maja, moramo imeti natančno število vplačanih naročilnic do zgornjega roka pri upravi. V juniju hočemo urediti še morebitne reklamacije in tako popolnoma končati vse delo do konca šolskega leta.

—mm Prispevek za vezavo knjig Mladinske Matice se je določil na 13 Din. Prvotno določen prispevek 10 Din je veljal za 3 knjige. Ker smo pa število knjig povišali na 4, smo primorani povišati tudi doplačilo za vezavo. — Oni poverjeniki, ki so nam za vezavo že nakazali po 10 Din, so naprošeni, da poterdajo še diferenco 3 Din in nam jo nakažejo zanesljivo do konca t. m. V nasprotnem slučaju bomo naročnikom ekspedirali broširane izvode, prispevek 10 Din jim pa zaračunamo na račun prihodnjega leta, ali pa vrnemo.

—mm Naročnina za broširane knjige Mladinske Matice znaša 10/50 Din, in sicer tudi za šole, ki mislijo, da bodo osebno dvignile knjige pri upravi Mladinske Matice. Prijamajo to z ozirom na nakazilo neke šole po 10 Din, češ, da knjige sami dvignejo. Naročnina je namreč tako nizka, da ne moremo resignirati niti na malenkostno doplačilo 50 para.

Ferijalni Savez učiteljstva.

—f VII. Počitniška ekskurzija: Bolgarija. V smislu sklepa zadnjega ferijalnega zborovanja je bilo vse delo koncentrirano v pripravi za ekskurzijo v Bolgarijo, zato odpade letovanje v počitnicah v Dalmaciji. Potovanja se bo udeležil samo slovenski del učiteljstva.

Radi neenakih počitnic v mariborski oblasti se bo vršila ekskurzija prve dni avgusta.

Program potovanja (ki se pa lahko na željo izpremeni): Ljubljana-Beograd-Niš-Caribrod-Sofija-samosstan Rila — preko planine — Kostenev Banja-Plovdiv-Stara Zagora-Veliko-Trnovo-Preslav-Varna-Ruse — po Donavi povratek v Jugoslavijo. — Program obsega najlepša in zgodovinsko najvažnejša mesta.

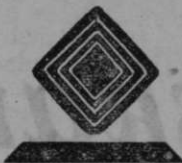
Proračun za 15 dni bivanja v Bolgariji okrog 1200 Din (3000 levov). Na železnici v Bolgariji imamo upanje na 50% popusta. Vsake udeleženec preskrbi sam potni list!

Pristop in članarina U. F. S. 30 Din, ki naj se pošlje skupno s prijavo. Ker je številu udeležencev omejeno na maksimum 50, se sprejemajo prijave toliko časa, dokler ne bo število 50 izpolnjeno. Na željo bolgarskih tovarišev se bodo udeležili ekskurzije tudi nastavniki meščanskih in srednjih šol.

Ker bo potovanje združeno z manifestacijskim potovanjem v svrhu zblizanja z Bolgarijo, bo potovanje gotovo tako nepričakovano uspešno, kakor po CSR leta 1926., kar je gotovo še vsem udeležencem v spominu. Prijave naj se pošljejo na moj naslov. Za odgovor znakmo! — Za U. F. S. Slavko Mrovlje, gl. pov., Slovenjgradec.

Radijski aparat

je postal danes že kulturna potreba vsakega inteligenta. Zlasti učiteljstvu ustvarja potrebno zvezo z vsemi kulturnimi centri sveta in jim nosi — nositeljem izobrazbe — izobrazbo v hišo!

Najboljše in najcenejše aparate, sestavne dele in vsa navodila vam da

Radijska postaja Ljubljana

Miklošičeva cesta 5 Telefon 3190

— Plačila tudi na obroke! —

Na novo je izšla

v založbi Obistne zaloge šolskih knjig in učil v Ljubljani karta zgodovinskega razvoja kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev 1804—1918

v priročni izdaji (43×50 cm) za srednje, meščanske, osnovne in strokovne šole. Dobiva se pri Obistni zalogi in po vseh knjigarnah za ceno 8 Din.

Stanovska organizacija UJU Iz poverjeništvu UJU.

—pov. Ker odteguje računovodstvo nekaterim šolskim upraviteljem proti jasni odredbi ministrstva prosvete z dne 14. marca 1928, O. N. br. 17.641 stanarino že več mesecev, smo intervenirali, da se to ukine. Zagotovljeno nam je bilo, da se vrnejo odtegljaji prizadetim s plačo za april.

—pov. Nakazila za izplačilo razlik je finančna direkcija v Ljubljani že vsa razposlala. Upamo, da jih je učiteljstvo že prejelo.

—pov. Izvršnemu odboru UJU v Beogradu in Zvezi državnih nameštencev v Ljubljani smo poslali obširen dopis, ki smo z njim pojasnili naše stališče k reviziji uradniškega zakona. Glavne zahteve smo priobčili v »Učiteljskem tovarišu« št. 29.

Ker ne vemo, kdaj bo seja širjega glavnega odbora, smo odpisali izvršnemu odboru v Beogradu dopis z nastopnimi predlogi: disciplinski predpisi, ukinitve odtegljajev za nabavljalne zadruge, pogoji za sprejem na učiteljske absolventov meščanskih šol, odprava paralel na ženskih učiteljskih, odprava volonterjev, ocenjevanje učnih oseb po pisarnah sreskih nadzornikov, razvrščanje učiteljstva, izplačilo mesečnih prejemkov dan pred prvim, ako pade na nedeljo ali praznik, razpis natečaja za višjo pedagoško šolo, režijska vožnja po državi v svrhu spoznavanja, 50% popust na železnica upokojencem in vsem rodbinskim članom, takojšnje priznanje opravilne doklade upraviteljem, začasnje nameščanje suplentov obolelim učnim osebam naj vrše prosvetni oddelki, zvišanje nagrade tajnikom pri krajnih šolskih odborih, v komisijo za osnovnošolski zakon in učni načrt naj se vpokliče tudi učitelj iz Slovenije ureditev državnih in narodnih praznikov, glavne počitnice, ločitev prosvetne uprave od politične, ustanovitev prosvetne ekspoziture v Mariboru, ako se združita obe oblasti. Drugi predlogi so uvrščeni v spomenico, ki jo zgoraj omenjamo.

—pov. Ministrstvo prosvete ni ugodilo naši prošnji za vstetje službenega časa onim učiteljem-kontraktualcem, ki so ga morali vsled nastalih prilik prekiniti.

—pov. Radovljiskemu učiteljskemu društvu UJU. Iz »Učit. tovariša« št. 28, z dne 21. februarja t. l. razvidim, da je imelo ta mošnje učiteljsko društvo svoje zborovanje dne 12. decembra 1928. V poročilu, ki ga prinaša »Učit. tovariš« o tem zborovanju, je tudi blagajniško stanje društva napram glavni blagajni UJU, poverjeništvu Ljubljane. Pri tej priliki trdi društvo, da ima 890/15 Din prebitka in da ni glavni blagajni ničesar dolžan, dočim sem kot glavni blagajnik na seji širjega sosveta na Zidanem mostu, dne 8. decembra 1928 poročal, da dolguje društvo glavni blagajni inkluzivno decembra ca. 2745 Din.

Da bo društvo na jasnem, podam članom tu prepis obračuna tamošnjega društva iz tukajšnje glavne knjige:

Datum	Predmet	Dolg	Vplačilo
1928			
1. 7.	Prenos salda (stari dolg)	2982/55	
1. 8.	Plačilo		1000/—
27. 9.	Tiskovine	14/20	
29. 9.	Članarina za september	685/60	
3. 10.	Plačilo		14/20
3. 10.	Plačilo		289/—
4. 10.	Plačilo		800/—
5. 10.	Članarina za oktober	685/60	
13. 10.	Plačilo		893/55
9. 11.	Članarina za november	685/60	
4. 12.	Članarina za december	685/60	
	Dolg		2742/40
	Skupaj	5739/15	5739/15

Toliko v pojasnilo z ozirom na poziv v »Učit. tova.« in z ozirom na jasnost.

Rado Grum,
glavni blagajnik UJU.

—pov. Zaradi izplačila službenih prejemkov za marec se je obrnilo poverjeništvu brzojavno takoj 1. marca na predsednika udruženja tov. Petroviča. Poleg tega smo napravili korake tudi na drugih pristojnih mestih, kjer so ukrenili že vse potrebno. Prejeli smo odgovor Izvršnega odbora, da se zadeva reši v nekaj dneh.

—pov. Ker pobirata Učiteljska domova prispevke različno, ne bo razvidno tekmovalne, ki je bilo zamišljeno s sklepom ožjega sosveta. Zato prosimo, da članstvo ne upošteva razposlanih obveznic, ampak daruje vsak po svoji moči.

Vabila:

= LJUBLJANSKO UČIT. DRUŠTVO zboruje v soboto, dne 9. t. m. ob 18. uri v risalnici I. deklške osnovne šole. Dnevni red: 1. Situacijsko poročilo. 2. Dr. Fr. Mis: Šolsko skrbstvo pri nas in drugod (Amerika, Anglija, Francija...). 3. Predlogi in nasveti. 4. Slučajnosti. — Z ozirom na zelo zanimivo predavanje šol. zdrav. g. dr. Fr. Misa pričakuje odbor polnoštevilne udeležbe. — Odbor.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA RADOVLJSKI OKRAJ je razposlalo te dni položnice vsem tistim članom, ki še niso poravnali članarine. Pokažite zavednost! Tovariši in tovarišice, ki se zanimajo za esperimento ter se žele udeležiti tečaja, naj to sporoče pismeno na naslov: Peter Golobič, učitelj Jesenice-Fužine.

= UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOZJANSKI OKRAJ zboruje v soboto, dne 16. marca 1929 točno ob 10. uri na osnovni šoli na Pilstanju. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Blagajniško poročilo za šolsko leto 1927/28. 4. »O zemljepisnem pouku v osnovni šoli«, predava tov. Fr. Novakova. 5. »O izvenšolskem delovanju učiteljice« pa referira tov. Jela Premrov. 6. Predlogi. 7. Slučajnosti. Pol ure pred zborovanjem pevka vaje. Udeležba obvezna, odsotnost se prosi opravičiti. Zaradi kosila se prijavite tov. Strašekovi. Polnoštevilne udeležbe pričakuje odbor.

Foto-aparate kupite najboljšje pri Fr. P. Zajec, optik Ljubljana, Stari trg 9.

Radio aparate, sestavne dele in vsa navodila vam nudi
ELEKTROINDUSTRIJA
BERGODAC & Comp.
družba z o. z.
Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/I.

Železnato vino

lekarnarja dr. G. Piccoli-ja v Ljubljani krepeča oslabele, malokrvne, odrasle in otroke. — Naročila točno po povzetju.

Miroslava Leitgeb / Ljubljana, Jurčičev trg štev. 3.

Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija. Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje in predtisk.

Poročila:

+ UČIT. DRUŠTVO ZA OKRAJ SLOVENJGRADec je zborovalo 6. februarja 1929 v Slovenjgradcu.

Statistika: Število učiteljstva v okraju 45, članov v društvu 40 (niso včlanjeni 4 upok. in 1 akt. učiteljica), navzočih 33 (82,5%).

Situacijsko poročilo: 1. Celokupno učiteljstvo got. dr. se popolnoma strinja z uvodnim člankom pod naslovom »Učiteljstvo« glede vloge radovljiskega učit. dr. kot odgovor v zadevi spremembe pravil v znanem smislu — pov. UJU, objavljenega v »Učit. tova.« št. 25 z dne 31. januarja 1929. — 2. Skušalo se bo, da bo vsaj vsaka šola naročena na 1 izvod lista »Naš Glas« (Član. se bo razdelila med učitelje dotične šole). —

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par, Najmanjši znesek Din 5.—.

Tovariši(ice)! Kupil ali v najem bi vzel hišico z 2—3 sobami — ali tako stanovanje — do 20 km v okolišju Ljubljane. Blagohotne naslove prosim na upravo lista pod »Upokojece«.

Največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji

Mestna hranilnica ljubljanska LJUBLJANA, PREŠERNOVA ULICA ŠTEV. 3.

Ima vlog nad 300.000.000 Din. — Za vse vloge jamči mesto Ljubljana.

Vloge sprejema na knjižice in tekoči račun. Naložbe proti odpovedi obrestuje po možnosti najvišje. Posoja na posestva, menice in vrednostne papirje čim najceneje. Ima Kreditno društvo in sodni depozitni oddelek. Za varčevanje mladine izdaja domače hranilnike, za pošiljanje denarja po pošti pa svoje položnice.

Telefon št. 2016. Pošt. ček. račun št. 10.533. Uradne ure od 8. do 12 1/2.

3. Da bo kar največ naročnikov Mlad. Mat., se bo na vsaki šoli izvolil poverjenik, ako šol. uprav. ne utegne. — 4. Želja (sezname) glede nabave šol. knjig sr. učit. knjižnicam se naj pošljejo do konca februarja 1929 šol. uprav. Slovenjgradec. Knjižnični odbor bo v tem smislu sklepal in deloval. — 5. Opombe k seji širj. sosveta z dne 8. decembra 1928 na Zidanem mostu je podal preds. tovariš

Purkhart, v kolikor ni bilo objavljeno v »Učiteljskem Tovarišu«. — 6. Članarina se naj plačuje redno za en mesec vnaprej, in sicer potom poštne položnice še isti dan, ko se plača dvigne. — 7. Društvu učiteljic — Ljubljana se pridružimo v zadevi proti tisku v javnih časopisih, ki škoduje celokupnemu učiteljskemu stanu.

Izvenšolsko delovanje: O uspešnem de-

lovanju samoizobraževalnih dekliških krožkov je poročala podpredsednica tovarišica Gobec. Ugotovilo se je, da so se že tudi na nekaterih šolah ustanovili dekliški krožki.

Samoizobrazba: Sledilo je predavanje »Nekaj misli (teoretične) o delovni šoli« po podpredsednici tovarišici Gobec z vmesno debato ter »Kako pridemo do petja in kako izvajamo petje v delovni šoli« po tov. Križ-

manu Josipu, katerim je učiteljstvo z zanimanjem sledilo in je obema predavateljema hvaležno.

Slučajnosti: 1. Šole, ki nimajo v bližini poverjenika Vodnikove družbe, se naj obrnejo na pov. v Slovenjgradu, rav. mešč. šole, g. Ferda Šentjurca. — 2. Prihodnje zborovanje bo v sredo 10. aprila 1929 ob 9. uri v Slovenjgradu.

UČITELJSKA TISKARNA

V LJUBLJANI, FRANČISKANSKA ULICA
TELEFON ŠT. 2312. RAČUN POŠTNE HRANILNICE ŠT. 10.1761

JE NAJMODERNEJE UREJENA IN IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA OD NAJPREPROSTEJŠIH DO NAJMODERNEJŠIH

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov.

LASTNA TVORNIKA ŠOLSKIH ZVEZKOV v korist Učiteljskega doma v Mariboru in Učiteljskega konvikta v Ljubljani. — Šolski zvezki za osnovne in srednje šole. Risane, dnevni in beležnice. ZVEZKI ZA OKROGLO PISAVO ŠT. 1, 2 in 3.

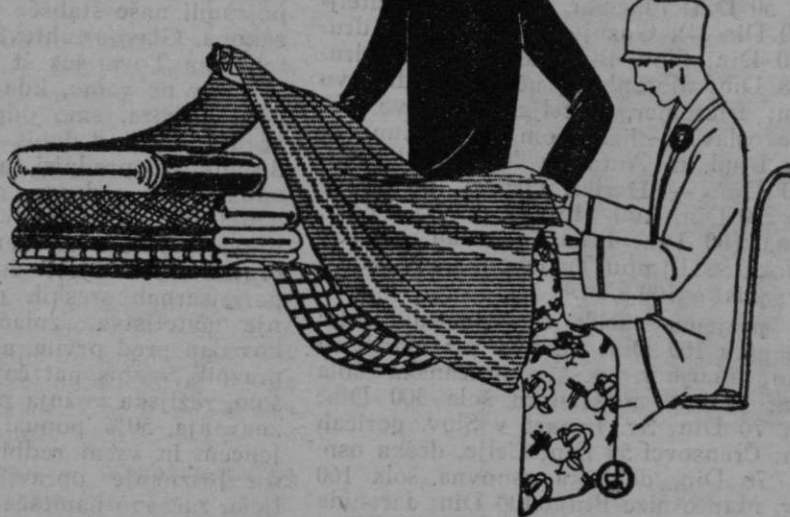
UČITELJSKA KNJIGARNA

V LJUBLJANI, FRANČISKANSKA ULICA

prodaja znanstvene, strokovne, lepo. lovne, pripovedne in mladinske knjige kakor tudi knjige za osnovne, srednje in obrtne šole ter ima v zalogi vsakovrstni papir, pisalni, risalni in šolski pribor in učila kakor tudi umetne in pokrajinske razglednice v največji izbiri.

Zahtevajte cenike!

NOVOSTI

za plašče
in kostume

ravnokar došle!

A. & E. Skaberne

Ljubljana, Mestni trg šte. 10.

Če želite kupovati na obroke varujte pri tem svoje interese in obrnite se takoj na

Kreditno zadrugo detaljnih trgovcev

v Ljubljani, Cigaletova ulica 1 (pri sodniji)

katera Vam hitro in diskretno posreduje kredit, na podlagi katerega kupite lahko vse kar potrebujete, poljubno skoraj v vseh večjih ljublj. trgovinah brez vsakega povišanja cen. Kupi takoj! Prospekti in pojasnila redevolje na razpolago. Plačaj pozneje!

Priporočamo trdke, ki inserirajo v našem glasilu!

Razlika!

V Vašo korist do

30%

če nabavljate blago za obleke, perilo itd. pri trdki

NOVAK
LJUBLJANA 15.
KONGRESNI TRG

Tovarniška skladišča angl. in čeških suken, kamgarnov in modnega blaga za obleke. Schroll-tkanin za telesno, posteljno perilo i. t. d. Strogo solidna postržba. Priznana najugodnejše cene. Na zahtevo vzorce po pošti.

Knjigarna, umetnine, muzikalije
Goričar & Leskovšek * Celje
Zaloga papirja i pisalnih potrebščin

priporoča bogato zalogo šolskih učil kakor:
Slike stenske iz zoologije, zgodovine, zemljepisja, anatomije, matem. geografije, prva pomoč, etnografije, itd. Učila za demonstriranje iz fizike, optike, mehanike, kemije itd., razne preparate ptic, živali, naravoslovstva. Kosmos Baukasten, Elektrotehnika, optika, mehanika, kemija, dalje šolski stenski zemljevidi na platnu s palicami solidno izdelani. Slike našeg Jadrana dve seriji po 6 slik napete, serija Din 180.

Najcenejše in najmodernejše

damsko perilo vseh vrst iz trpežnega blaga in lepe izdelave po konkurenčnih cenah si nabavite v spec. trgovini damskega perila Amalije Zorčič, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Hotel „TRATNIK“

Ljubljana, Sv. Petra cesta 25

priporoča lepe zračne sobe

FOTO APARATE

in potrebščine stalno v zalogi.
Drogerija A. Kanc, sinova
Ljubljana, Židovska ulica 1
in drogerija Wolfram, nasled.
M. Kanc, Maribor, Gosposka 33

★
L. MIKUŠ
LJUBLJANA
MESTNI TRG št. 15

DEŽNIKI

Na malo. Na veliko.
Ustanovljeno leta 1839.
Telefon šte. 2.282.

ŠIVALNI STROJI

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne. — 15 letna garancija. — Vezenje se poučuje pri nakupu brezplačno.

PISALNI STROJI ADLER. —

Kolesa iz prvih tovarn, Dürkopp, Styria.

Pletilni stroji vedno v zalogi. —

Posamezni deli koles in šivalnih strojev.

Daje se tudi na obroke.

Ceniki franco in zastoj.

IVAN JAX I SIN

Ljubljana, Gosposvetska c. 2.

Ribiči!

Čas je, da se opremita za ribolov. Bogato izbiro Vam nudi

F. K. KAISER, puškar

LJUBLJANA, Kongresni trg 9

Originalne barve, matrice (kože), specialni papir za razmnoževanje Gestetner Cyklostil, (voščeni papir) se dobi vedno in najceneje pri

LUD. BARAGA, Ljubljana

Šelenburgova ulica 6. — Telefon 2980.

Primerna ter koristna darila
so samo

Gritzner in Adler

šivalni stroj in kolo ter pisalni stroj URANIA. Najboljši material in lepa oprema samo pri

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA

Telefon 2913 blizu Prešernovega spomenika. Telefon 2913
Za šolo in učiteljstvo poseben popust.

*Naročajte vsa tiskarska dela
za društva, šole, urade itd. itd.
v Učiteljski tiskarni v Ljubljani!*

SLOVENSKI JAVNOSTI!

Naša likovna umetnost preživlja težko krizo. Žalostno je dejstvo, da je prepad med občinstvom in ustvarjajočimi umetniki vedno večji. Vzroke za to je iskati najprej v trpki borbi za gmotni položaj našega ljudstva pa tudi v tem, da je splošna umetniška propaganda povsem pomanjkljiva. Kako kruta je usoda slovenske likovne umetnosti! Slovenski umetniki: Wolf, brata Subica, Petkovšek, Ažbe, Grohar in drugi so morali v tujino, ker jim je bila domača zemlja preskopa! In nič boljše razmere niso danes! Naše ljudstvo ne pozna slovenske likovne umetnosti!!! Umetnost, kakor da je še vedno namenjena samo izvoljencem. Umetnostne razstave se vrše samo v centru Slovenije, originale more kupovati samo bogataš, propaganda pa se do sedaj ni ozirala na maso, temveč samo na peščico ljudi, ki jim je usoda naklonila možnost uživati plodove slovenske umetnosti.

Da odpravimo to zlo, smo ustanovili

UMETNIŠKO MATICO,

ki si je nadela za svojo prvo največjo nalogo: razširiti slovensko likovno umetnost med ljudstvo na enak način, kakor so to napravile s književnostjo naše knjižne družbe. Prirejala bo razstave v vseh večjih krajih Slovenije, ustanavljala permanentne razstave, prirejala predavanja in izdajala umetnostne publikacije vsake vrste ter podpirala slovenske umetnike.

Člani Umetniške Matice pa bodo prejeli za malenkostno članarino Din 24.—

I po eno originalno grafiko najboljših naših slikarjev **I**
in
I po eno reprodukcijo naših priznanih mojstrov. **I**

S članarino Din 24.— bo obenem plačana tudi vstopnina za vse umetnostne razstave Umetniške Matice.

Obe sliki bosta izdelani v večjem formatu. V nekaj letih si boste tako rekoč zastonj zbrali zbirko slovenske likovne umetnosti velike umetniške vrednosti! Kako lep bo vaš dom, ko bodo viseli na stenah vaših sob originali, kako boste ponosni ob misli, da morete sami doma uživati umetnost, ki vam je bila do sedaj nedostopna in skrita!

Delavci, kmetje, meščani: oklenite se Umetniške Matice!!! Vrzite iz vaših domov slabe, ničvredne kopije inozemskih fabrikantov, ki nimajo nikakšne umetniške vrednosti, pomagajte vsi, da bo postala umetnost last nas vseh – ne samo srečnih posameznikov!

Priglasujte se za člane Umetniške Matice!

Ne odklonite poverjenika, ki vas bo obiskal!

Priglasite se za poverjenika!

Poverjenike bomo še posebej nagradili!

Naj ne bo Slovenca, ki bi ne bil član Umetniške Matice!!!

Kakor so bili člani z originalnimi grafikami za l. 1928. nad vse zadovoljni, tako bomo skušali nuditi svojim članom vedno le dovršena dela naših umetnikov, v reprodukcijah pa bomo seznanili članstvo tudi s svetovnimi mojstri. Čim več pa bo članov, tem več jim bomo mogli nuditi. Poleg slik bodo v bodoče prejemale člani tudi umetniške publikacije, v katerih jih bomo seznanjali z življenjepisi ter deli naših in tujih slikarjev, kiparjev in arhitektov. Vsekdar pa se bomo ozirali najprej na želje članstva. Vsako leto bomo zato izdali po več različnih originalov: socialne motive, pokrajine, portrete itd., tako da bo zadovoljen i delavec i kmet i meščan!!! Tako bomo na pr. letos nudili svojim članom zopet lepo pokrajino, dva motiva iz delavskega življenja ter študijo mestnega in vaškega življa. Pri tem našem delu pa bomo vedno enih misli: Ne umetnosti zaradi umetnosti — temveč: Umetnost, ki nam bo tovarišica v življenjski borbi in nas bo združevala z lepoto, ki so jo nam do sedaj zakrivali!!!

Šole, občinski uradi, banke, zdravniki, advokati, delavski domovi, za-
druge, konsumi in drugi: Okrasite svoje poslovne prostore, dvorane,
čakalnice z originali slovenskih umetnikov!!! Priglasite se za pokrovitelja
ali ustanovnika! Pokrovitelji plačajo enkrat za vselej najmenj 5000 Din,
ustanovniki enkrat za vselej najmanj 500 Din. Meceni in ljubitelji
slovenske umetnosti: Pomagajte zgraditi močan temelj našemu pokretu!
Priglasite se še danes!

Izpolnite ta obrazec ter ga pošljite v pismu kot tiskovino, znamka
za 25 p!

Umetniški Matici

v

Ljubljani

Priglašam se za letnega člana (pokrovitelja, ustanovnika) Umetniške
Matice v Ljubljani in izjavljam, da bom redno — do preklica — pla-
čeval letnino v znesku Din 24.—, za kar bom prejemal letno po
eno originalno grafiko in eno reprodukcijo in sem obenem s to
letnino že plačal vstopnino za vse umetnostne razstave Umetniške
Matice v vseh krajih Slovenije.

V ....., dne ..... 19.....

Točen naslov:

Ime in stan:

.....
.....
